

Προσωπικό - Πολιτικό

Η τέχνη αγγίζει κάτι προσωπικό στον καθένα από εμάς. Προσεγγίζει το χώρο και το χρόνο με τη δική της ματιά, τη δική της ευαισθησία και μεταφράζεται από τον καθένα μας διαφορετικά. Η τέχνη όμως είναι και πολιτική, τα νόημά της εικόνας εμπεριέχει το απαραίτητα ιδεολογικό στοιχεία που γεννά επαναστάσεις. Είναι πολιτική ακόμη γιατί αφορά όλους, είναι μέρος της καθημερινότητας γιατί είναι τελικά η τέχνη μέσα στην ιστορικότητά της που αντανακλά και εναρκώνει τα ιδανικά μας.

Αυτές τις μέρες μπορούμε να δούμε στην πόλη μας την έκθεση «Προσωπικό - Πολιτικό», που φιλοξενείται στο Κέντρο Σύγχρονης Τέχνης στην Απαθίικη Β1 στα Λιμανι. Σύγχρονοι Έλληνες καλλιτέχνες, από διαφορετικά σημεία εκκίνησης, καταπιάνονται με διαφορετικές τεχνικές και μιλάουν για το σήμερα και το χτες. Επιλέγω τις λέξεις των ιδίων των επιμελητών της έκθεσης, **Αρετίης**

Λεσπούλου και Θωδωρή Μάρκογλου: «παρουσιάζονται επιμέρους χαρακτηριστικές στιγμές της καλλιτεχνικής παραγωγής στην Ελλάδα από το '60 μέχρι και σήμερα. Αναζητούνται είτε οι υποβόσκουσες είτε οι πασιφανείς πολιτικές προεκτάσεις τους. Καλούμαστε να συμφιλιωθούμε

με αυτές, να τις συγκροτήσουμε στη μνήμη μας ή να τις αφήσουμε να υποχωρήσουν στη Λήθη...»

Φωτογραφία, βίντεο, animation, κατασκευές, ζωγραφική και κολλάζ, έργα με διάθεση αντίδρασης και με ρόλο αφηνιστή στο σύνολό τους, αποκρυπτογραφούν την ελληνική κοινωνία και ριζικά μετατοπίζουν την ευθύνη στο θεατή να σκεφτεί και να δράσει. Καλλιτέχνες με μεγάλη και σημαντική εργογραφία, αλλά και νεώτεροι, παρατηρούν, καταγράφουν και αφηγηματρούν την καθημερινότητα μιας ελληνικής κοινωνίας που βρίσκεται στα μεταίχμια αλλαγών.

Μερικά από τα έργα που ξεχωρίζουν είναι τα παραπλανημένα σύμβολα - αφηγήσεις του **Κανιάρη** και η ναυβαρεαλιστική πλευρά του **Κεσσονλή**, που αγκαλιάζει το αντικείμενο και την ιδιαίτερη ζωή του... Το πορτρέτο του **Λένιν** με εκείνη την τόσο έντονη φαινομενική αταραξία του γιέπι-συμβόλου, τα «απρόσωπα» πρόσωπα της **Στόκου** και η πολιτικοποιημένη εικαστική δράση της **Μαρίας Καραβέλα**. Ακόμη, η σύγκρουση ως ανάγκη ύπαρξης και συνέχειας στο έργο του **Αληθινού** και το βίντεο animation του **Βενετόπουλου** που μιλά άμεσα και ευγλωττα για την ανολύπητη ρήξη με τις οικογενειακές δομές.

Πρόκειται για μια σειρά από δημιουργίες-ομολογίες, τόσο δυνατές που δεν μπορούν να προσπεραστούν, παρά μόνο να προβληματίσουν κληρά. Εται κι αλλιώς τα έργα τέχνης δεν δίνει απαντήσεις, θέτει όμως τα ερωτήματα. Η έκθεση πραγματοποιείται στο πλαίσιο της 2^{ης} Biennale Θεσσαλονίκης και θα διαρκέσει ως και τις 23 Οκτωβρίου.

Ευα Βολαγιαννίδου

Subjective Visions

Από το Kunsthistorisches Museum της Βιέννης και το Ca' Rezzonico για την 53^η Μπιενάλε της Βενετίας... στη Θεσσαλονίκη στο πλαίσιο του παράλληλου προγράμματος της 2^{ης} Μπιενάλε Σύγχρονης Τέχνης: 45 έργα νέων Ρώσων καλλιτεχνών, τμήμα της συλλογής του μη κερδοσκοπικού οργανισμού Stella Art Foundation, ταξιδεύουν και εκτίθενται στο Πολιτισμικό Κέντρο του Μαρωφτικού Ιδρυματος Εθνικής Τραπέζης (Βασ. Όλγας 108), υπό τον τίτλο *Subjective Visions / έργα της συλλογής του Stella Art Foundation*. Την έκθεση, πυρήνα του προγράμματος «Μόσχα-Θεσσαλονίκη 2009», διοργανώνει το Μ.Ι.Ε.Τ. σε συνεργασία με την ArtBOX, ενώ η επιμέλεια είναι της **Θάλειας Στεφανίδου**.

Η επιμελήτρια της έκθεσης, ανταποκρινόμενη σ' αυτό που η ίδια θεωρεί καθήκον ενός επιμελητή, στοχεύει στη δημιουργία ενός αυτοτελούς μικρόκοσμου, που να ανταποκρίνεται και να λαμβάνει υπόψη το μακρόκοσμο της συλλογής, χωρίς να αγνοεί αυτονόητα τον ιδιαίτερο χαρακτήρα του εκθεσιακού χώρου. Όπως υποστηρίζει η ίδια, οι ρόλοι του επιμελητή δεν είναι να διεκπεραιώνει, αλλά να δημιουργεί. Άλλωστε, μια έκθεση αφείλει να παρουσιάζεται στο κοινό όχι ως μια αντικειμενική πραγματικότητα, αλλά ως μια καθαρά υποκειμενική κατασκευή και οπτική εκείνων που συνεργάστηκαν για το στάθμισό της.

Ο επισκέπτης έρχεται σε επαφή με την προσωπική ματιά των νέων Ρώσων καλλιτεχνών πάνω στην εξωτερική πραγματικότητα της

χώρας τους, με συγκεκριμένες όψεις των επιλογών της συλλεκτικής **Στέλλας Κεσάεβα** και με τον προσωπικό χειρισμό των δύο παραπάνω από τη μεριά της επιμελήτριας. Τα έργα, σε συσμίλια μεταξύ τους, δημιουργούν αντιθετικό διαλεκτικό ζεύγη εννοιών, όπως δημόσιο-ιδιωτικό, επώνυμο-ανώνυμο, γυμνό-αυγκαλυμμένο, εφήμερο-μόνιμο. Για παράδειγμα, δεν μπορεί κάποιος να αγνοήσει, μπαίνοντας στον εκθεσιακό χώρο, το δυναμικό και πρακτικό βλέμμα της Αλίκης του **Όλεγκ Κούλικ** ως αντιστόθμισμα στις δυο ανώνυμες γυναικείες πλάτες αγαλμάτων που φωτογραφίζει ο **Αντρέι Μανασίρσκι**. Ανεβαίνοντας τη σκάλα που οδηγεί στον δεύτερο όροφο της έκθεσης, το πορτρέτο της Κεσάεβα, ζωγρα-

φιομένο από τον **Άλεξ Κατζ**, μας υποδέχεται, όπως μία οικειοποίηση, πριν την είσοδό μας σε χώρους πιο ιδιωτικούς με έργα που αποπνέουν εσωτερικότητα, έργα πρακτικά, αλλά και έργα με ισχυρό πολιτικό περιεχόμενο. Ασπρόμαυρα γυμνά πορτρέτα με πρακτικούς τίτλους, το ασπρόμαυρο μωσαϊκό του **Λένιν** κατασκευασμένο από πλοκίδια νάμια και μια στρατιωτική στολή... «Από τη σειρά Chanel!»

Η υποκειμενικότητα και η κατασκευή νοημάτων είναι το κοινό σημείο αναφοράς της καλλιτεχνικής δημιουργίας, του συλλέγειν και της επιμελητείας. Ο επισκέπτης, εντέλει, ως δέκτης αυτών των νοημάτων, τα εκλαμβάνει και τα αξιολογεί, περνώντας τα κι αυτός με τη σειρά του μέσα από το προσωπικό του φίλτρο και αξιοποιώντας τη δυνατότητα που του προσφέρει το δικό του φάσμα επιλογών.

Η έκθεση θα διαρκέσει έως και την 1^η Νοεμβρίου και οι ώρες λειτουργίας της είναι 10:00 - 18:00 Τρίτη, Τετάρτη, Πέμπτη, Σάββατο και Κυριακή. Τις Παρασκευές λειτουργεί 10:00 - 14:00 και 18:00 - 21:00.

Τάνιο Βλακαμπήρου